

Силабус курсу

ЕМОЦІЙНЕ ЛІДЕРСТВО В ОСВІТІ

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Галузь знань – 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність – 011 Освітні, педагогічні науки

Освітньо-наукова програма – *Освітні, педагогічні науки*

Дисципліна циклу: вибіркова

Дні занять – відповідно до розкладу

Рік навчання: 1. Семестр: 2

Кількість кредитів: 5

Мова викладання: українська

Керівник курсу

к.пед.н., доцент, доцент кафедри освітології і педагогіки

Писарчук Оксана Тарасівна

Контактна інформація:

pysarchukoksana04@gmail.com, +380972102239

Опис дисципліни

Мета курсу "Емоційне лідерство в освіті" полягає у формуванні здатності майбутніх освітян ефективно використовувати емоційний інтелект для розвитку лідерських якостей, створення сприятливого психологічного клімату в навчальному середовищі та підвищення ефективності взаємодії з учасниками освітнього процесу. Основними завданнями курсу є: ознайомити студентів із концепцією емоційного інтелекту та його роллю в освітньому лідерстві; розвивати навички саморефлексії та управління емоціями у професійній діяльності; формувати вміння аналізувати емоційні потреби учасників освітнього процесу та враховувати їх у прийнятті управлінських рішень; стимулювати розвиток емпатії та емоційної стійкості у контексті роботи з колективом та учнями; забезпечити практичні інструменти для впровадження емоційного інтелекту у процес управління освітою та створення гармонійного середовища.

Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні професійної компетентності майбутнього викладача вищої школи щодо виконання професійних функцій в межах нової управлінської парадигми – лідерства, лідерського світогляду на основі вивчення та засвоєння теоретичних положень сучасної лідерської парадигми та практичного досвіду світових і вітчизняних лідерів; поглиблення розуміння природи лідерства, надання знань про класичні та сучасні концепції лідерства, принципи, типи, інструменти, педагогічні технології лідерства тощо; озброєння вміннями та навичками професійної взаємодії та комунікації і забезпечення функціонування налагодженої роботи в команді для тривалого ділового партнерства в майбутній професійній діяльності; виявлення та розвиток лідерського потенціалу фахівця освітньої організації, здатного професійно та ефективно впроваджувати зміни та новації у діяльність закладу освіти; розвиток постійної потреби та прагнення до самовдосконалення.

В результаті вивчення дисципліни «Методичні засади педагогічних досліджень» реалізуються такі завдання: розширити знання здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти про емоційне лідерство та сучасні практики використання емоційного інтелекту; розвивати та удосконалювати навички саморефлексії та управління емоціями у професійній діяльності; формувати вміння аналізувати емоційні потреби учасників освітнього процесу та враховувати їх у прийнятті управлінських рішень; стимулювати розвиток емпатії та емоційної стійкості у контексті роботи з колективом та учнями; забезпечити практичні інструменти для впровадження емоційного інтелекту у процес управління освітою та створення гармонійного середовища.

Структура дисципліни

Години (лек./сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
Денна/Заочна			
2/2	Тема 1. Лідерство: сутність і особливості.	Визначити основні концепції та аспекти лідерства, зрозуміти його сутність, види, функції та роль у різних сферах діяльності. Сформувати вміння розрізняти поведінку лідерів у конфліктних ситуаціях.	Презентації результатів виконаних завдань, опитування, обговорення, самостійна робота, реферат
2/2	Тема 2. Емоційний інтелект і лідерство.	Розкрити сутність поняття емоційний інтелект для ефективного лідерства. Ознайомитись з основними складовими емоційного інтелекту, такими як самосвідомість, саморегуляція, мотивація, емпатія та соціальні навички, формувати практичні навички застосування емоційного інтелекту в реальних управлінських ситуаціях і розвинути здатність до самоконтролю та емпатії в умовах лідерства.	Презентації результатів виконаних завдань, опитування, обговорення, самостійна робота, реферат
2/2	Тема 3. Типологічні характеристики лідерства	Охарактеризувати різні типи лідерства та їх характеристик. Ознайомити з основними типологіями лідерства та допомогти учасникам визначити власний стиль лідерства. Розвинути навички адаптації стилю лідерства до різних ситуацій та команд.	Презентації результатів виконаних завдань, опитування, обговорення, самостійна робота, реферат
2/2	Тема 4. Альтернативні класифікації стилів лідерства та їх використання.	Пояснити сутність альтернативними класифікаціями стилів лідерства, які відрізняються від традиційних підходів. Розвинути навички розпізнавання та ефективного використання різних стилів лідерства в залежності від ситуацій. Дослідити, як альтернативні класифікації можуть бути застосовані для оптимізації командної роботи та досягнення цілей організації.	Презентації результатів виконаних завдань, опитування, обговорення, самостійна робота, реферат
2/2	Тема 5. Спілкування як основний інструмент лідера.	Визначити сутність спілкування як ключового інструменту для ефективного лідерства. Розвинути навички ефективного вербального та невербального спілкування у ролі лідера. Дослідити принципи активного слухання, зворотного зв'язку та побудови конструктивного діалогу в команді. Поглибити розуміння того, як спілкування допомагає у мотивації, делегуванні та управлінні конфліктами.	Презентації результатів виконаних завдань, опитування, обговорення, самостійна робота, реферат

2/2	Тема 6. Розвиток емоційних лідерських навичок.	Визначити основи емоційного інтелекту та його впливом на ефективність лідерства. Розвинути навички самосвідомості, саморегуляції, емпатії та соціальних навичок у контексті лідерства. Навчити студентів використовувати емоційний інтелект для управління стресом, мотивацією команди, вирішенням конфліктів та підвищенням продуктивності. Поглибити розуміння ролі емоцій у прийнятті рішень та комунікації лідера.	Презентації результатів виконаних завдань, опитування, обговорення, самостійна робота, реферат
2/2	Тема 7. Сучасна технологія підготовки лідерів в освіті: поняття та особливості вищої професійної освіти.	Розглянути ключові аспекти сучасних технологій підготовки лідерів у освітній сфері. Ознайомити з особливостями підготовки лідерів у контексті вищої освіти, враховуючи вплив освітніх реформ та новітніх вимог до управлінських компетенцій. Розвиток вмінь здобувачів критично оцінювати існуючі моделі підготовки лідерів, аналізувати роль інноваційних методів навчання, таких як цифрові технології та проектна діяльність, а також формувати уявлення про важливість поєднання теоретичних знань і практичних навичок.	Презентації результатів виконаних завдань, опитування, обговорення, самостійна робота, реферат
2/2	Тема 8. Технологія створення команди на засадах лідерства.	Розглянути основні навички ефективного створення та управління командою на основі лідерських принципів. Ознайомити з технологією формування команди, що ґрунтується на лідерських засадах. Розвинути вміння визначати ролі та функції учасників команди, використовуючи лідерські навички для досягнення спільних цілей.	Презентації результатів виконаних завдань, опитування, обговорення, самостійна робота, реферат
2/2	Тема 9. Розвиток лідерського потенціалу керівника освітньої організації	Формувати навички оцінки та розвитку лідерського потенціалу. Ознайомити з практичними методами розвитку лідерських компетенцій у контексті керівництва освітньою організацією. Сформувати стратегії для саморозвитку лідерського потенціалу та удосконалення управлінських навичок.	Презентації результатів виконаних завдань, опитування, обговорення, самостійна робота, реферат

2/2	Тема 10. Лідерські практики використання навичок емоційного інтелекту	Визначити ефективне використовувати навички емоційного інтелекту в контексті лідерства; практичні інструменти для управління емоціями в процесі лідерства, зокрема навички саморегуляції, емпатії, мотивації та соціальної взаємодії. Сприяти розвитку здатності застосовувати ці навички для покращення комунікації, підвищення рівня довіри в команді, ефективного управління конфліктами та підтримки продуктивної атмосфери в організації. Формування у здобувачів практичних умінь для розв'язання складних ситуацій за допомогою емоційного інтелекту, а також підвищення їхнього розуміння ролі емоцій в управлінських процесах.	Презентації результатів виконаних завдань, опитування, обговорення, самостійна робота, реферат
-----	--	---	---

Літературні джерела

1. Калашнікова С. Розвиток лідерського потенціалу сучасного університету: основи та інструменти: Навчальний посібник. Київ: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2016. 44 с.
2. Комарова К.В., Коляда С.П. Лідерство: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Дніпро: 2017. 430 с.
3. Лекції з вибіркової навчальної дисципліни «Лідерство» підготовки фахівців ступеня вищої освіти «Магістр» галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» / укл. С.П.Коляда. Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2018. 95 с.
4. Лідерство у діяльності керівника освітньої організації / О.І.Бондарчук, О.О.Нежинська: спецкурс для слухачів очно-дистанційної форми навчання в системі післядипломної педагогічної освіти. Київ, 2017. 36 с.
5. Нестуля О.О., Нестуля С.І., Кононец Н.В. Основи лідерства: електронний посібник для самостійної роботи студентів. Полтава: ПУЕТ, 2018. 241 с.
6. Нестуля С. І. Дидактичні засади формування лідерської компетентності майбутніх бакалаврів з менеджменту: монографія. Полтава: ПУЕТ, 2019. 799 с.
7. Прохор І. Формування командного лідерства в університеті: навчальний посібник. Київ: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2016. 40 с.
8. Романовський О.Г., Михайличенко В.Є., Грень Л.М. Педагогіка лідерства: монографія. Харків: НТУ «ХПІ», 2018. 450 с.
9. Теорія і практика формування лідера: навчальний посібник / О.Г.Романовський, Т.В.Гура, А.Є.Книш, В.В. Бондаренко. Харків, 2017. 100 с.
10. Чайка В., Писарчук О. Лідерські компетентності керівника загальноосвітнього навчального закладу: прогностичний аналіз. К.: ДП «НВЦ «Пріоритет», 2016. 52 с.

Додаткові матеріали для опрацювання

1. Бех І. Сучасна освіта на шляху досконалості. *Рідна школа*. 2021. № 1/2. С. 32–37.
2. Гузар О. Комунікативне лідерство керівників освітніх закладів: навчальний посібник. Київ: ДП «НВЦ «Пріоритети», 2016. 40 с.
3. Дем'яненко Н. Проєктування інтегрованої технології ситуативного моделювання в педагогічній магістратурі. *Рідна школа*. 2021. № 1/2. С. 55–61.
4. Кузікова С.Б. Психологічні основи становлення суб'єкта саморозвитку в юнацькому віці: монографія. Суми: Видавництво СумДПУ, 2020. 324 с.
5. Лідери ХХІ століття. Формування особистості харизматичного лідера на основі гуманітарних технологій : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 26-27 вересня 2019 р. / заг. ред. О.Г.Романовський; Нац. акад. пед. наук України [та ін.]. Харків : НТУ «ХПІ», 2019. 251 с.
6. Масквелл Дж. 21 беззаперечний закон лідерства. Харків: Клуб сімейного дозвілля, 2017. 320 с.
7. Нежинська О.О., Тименко В.М. Коучинг як технологія розвитку лідерства у сфері освіти. *Теоретичний та науково-методичний часопис «Вища освіта України»*, 2017, № 2 (додаток 1); Тематичний випуск «Університет і лідерство». Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2017. С. 65–68.
8. Нестуля С.І. Дидактичні аспекти формування лідерської компетентності майбутніх бакалаврів з менеджменту: емоційне лідерство. *Директор школи, ліцею, гімназії*. Вип. «Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору». № 6, Кн. 2, Том І (79). К.: Гнозис, 2018. С. 349–360.
9. Нестуля С.І. Концептуальні основи формування харизматичного лідера. *Імідж сучасного педагога*. 2018. № 5 (182). С. 14–20.
10. Нестуля С.І. Модель дидактичної системи формування лідерської компетентності майбутніх бакалаврів із менеджменту в освітньому середовищі університету. *Теорія і практика управління соціальними системами*. Харків: Нац. техн. ун-т «ХПІ». 2019. № 2. С. 49–59.
11. Нестуля С.І. Мотиваційна підсистема дидактичної системи формування лідерської компетентності майбутніх бакалаврів із менеджменту. *Педагогічні науки: зб. наук. пр.* Херсон, 2019. Вип. № 86. С. 134–139.
12. Нестуля С.І. Поняття лідерської компетентності сучасного менеджера. *Витоки педагогічної майстерності: зб. наук. пр.* Полтава: ПНПУ імені В.Г.Короленка, 2018. Вип. 21. С. 133–137.
13. Нестуля С.І. Практика реалізації лідерського підходу до підготовки фахівців нового покоління в ПУЕТ. Засоби навчальної та науково-дослідної роботи : зб. наук. пр. Харківського нац. пед. ун-ту імені Г.С.Сковороди. Харків, 2017. Вип. 49. С. 154–167.
14. Розвиток лідерського потенціалу національної гуманітарно-технічної та управлінської еліти: монографія / За редакцією О.Г.Романовського та О.С.Пономарьова. Харків: ФОП Мезіна В.В., 2017. 292 с.
15. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 р. схвалено Указом Президента України № 344/2013 від 25 черв. 2013 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>
16. Про вищу освіту: Закон України № 1556-VII від 1 лип. 2014 р. URL:

<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

17. Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років. URL:
<http://old.mon.gov.ua/ua/pr-viddil/1312/1390288033/1414672797/>

Політика оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Емоційне лідерство в освіті» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування, тестування; презентації результатів виконаних завдань; оцінювання результатів самостійної роботи студентів; інші види індивідуальних і групових завдань; екзамен.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань аспірантами і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу аспірант може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими аспірантами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, воєнний стан, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Модуль 1	Модуль 2
50%	50%
Поточне оцінювання	Самостійна робота
Оцінка визначається як середнє арифметичне за поточне оцінювання по темах 1–10	Підготовка та презентація дослідження (реферат) на задану тематику

Шкала оцінювання

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	Відмінно	A (відмінно)
85-89	Добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	Задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	Незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)